

KOKKULEPE**Ühelt poolt Euroopa Liidu ja teiselt poolt Fääri saarte valitsuse vaheline leping, mis käsitleb Fääri saarte osalemist liidu programmides**

Euroopa Liit (edaspidi „liit“),

ühelt poolt,

ning

Fääri saarte valitsus (edaspidi „Fääri saared“),

teiselt poolt,

edaspidi koos „lepinguosalised“,

MÄRKIDES ÄRA Fääri saarte soovi ühineda suurema hulga liidu programmide ja meetmetega,

VÖTTES ARVESSE, et Fääri saared sõlmivad käesoleva lepingu Taani Kuningriigi nimel vastavalt Fääri saarte valitsuse poolt rahvusvahelise õiguse alusel lepingute sõlmimise seadusele,

SOOVIDES luua lepinguosaliste vaheliseks koostööks püsiva raamistiku koos selgete ja täpsete tingimustega Fääri saarte osalemiseks liidu programmides ja meetmetes, samuti mehhanismi, mis hõlbustab sellise osalemise sisseseadmist liidu programmides või meetmetes,

MÄRKIDES ÄRA eelkõige Fääri saarte soovi veelgi tugevdada oma pädevusvaldkondades suhteid liiduga, sealhulgas koostööd teadusuuringute ja innovatsiooni ning hariduse, koolituse, noorte, kultuuri ja spordi valdkonnas, ARVESTADES varasemates lepingutes, millega Fääri saared assotsieerusid järjestikuste teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammidega, ⁽¹⁾ kehtestatud lepinguosaliste ühiseid eesmarke, väärtuseid ja tugevaid sidemeid teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas ning tunnustades lepinguosaliste ühist soovi arendada, tugevdada, stimuleerida ja laiendada oma suhteid ja koostööd selles valdkonnas, ARVESTADES, et liidu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ (edaspidi „programm „Euroopa horisont““) loodi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/695 ⁽²⁾,

VÖTTES ARVESSE liidu jõupingutusi reageerimise juhtimisel, ühendades jõud oma rahvusvaheliste partneritega, et lahendada ülemaailmseid probleeme kooskõlas inimesi, planeeti ja heaolu käsitleva ÜRO kestliku arengu tegevuskavaga aastani 2030 „Muudame oma maailma“, ning tunnistades, et teadusuuringud ja innovatsioon on innovatsioonipõhise kestliku majanduskasvu, majandusliku konkurentsivõime ja atraktiivsuse peamised tõukejõud ja olulised vahendid,

TUNNUSTADES määruses (EL) 2021/695 sätestatud üldpõhimõtteid,

TUNNUSTADES uuendatud Euroopa teadusruumi eesmarke luua ühine teadus- ja tehnoloogiaruum, luua teadusuuringute ja innovatsiooni ühtne turg, edendada ja hõlbustada koostööd teadus- ja innovatsioonivaldkonna organisatsioonide, sealhulgas ülikoolide vahel ning parimate tavade vahetamist ja atraktiivseid teaduskarjääre, hõlbustada teadlaste piiriülest ja sektoritevahelist liikuvust, edendada teaduslike teadmiste ja innovatsiooni vaba liikumist, edendada akadeemilise vabaduse ja teadusuuringute vabaduse austamist, toetada teadusharidust ja teavitustegevust ning parandada osalevate riikide konkurentsivõimet ja atraktiivsust ning asjaolu, et programmiga „Euroopa Horisont“ assotsieerunud riigid on selle eesmärgi saavutamisel võimalikud võtmetähtsusega partnerid,

RÕHUTADES Euroopa partnerluste rolli Euroopa kõige pakilisemate probleemide lahendamisel kooskõlastatud teadus- ja innovatsioonialgatuste kaudu, mis aitavad märkimisväärselt kaasa nende liidu prioriteetide saavutamisele teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas, mis nõuavad kriitilist massi ja pikaajalist visiooni, ning assotsieerunud riikide Euroopa partnerlustes osalemise tähtsust,

⁽¹⁾ Euroopa Liidu ja Fääri saarte valitsuse vaheline teadus- ja tehnoloogiakoostöö leping (ELT L 245, 17.9.2010, lk 2); Euroopa Liidu ja Fääri saarte valitsuse vaheline teadus- ja tehnoloogiakoostöö leping, mille kohaselt Fääri saared assotsieeruvad teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammiga „Horisont 2020“ aastateks 2014–2020 (ELT L 35, 11.2.2015, lk 3).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/695, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ja kehtestatakse selle osalemis- ja levitamise reeglid ning tunnustatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1290/2013 ja (EL) nr 1291/2013 (ELT L 170, 12.5.2021, lk 1).

PÜÜDES luua vastastikku kasulikke tingimusi, et luua inimväärseid töökohti, tugevdada ja toetada lepinguosaliste innovatsiooni ökosüsteeme, aidates ettevõtetel lepinguosaliste turgudel uuendusi teha ja laieneda ning hõlbustades innovatsiooni, sealhulgas suutlikkuse suurendamise meetmete kasutuselevõttu, juurutamist ja juurdepääsetavust,

TUNNUSTADES, et vastastikune osalemine teineteise teadus- ja innovatsiooniprogrammides peaks tooma vastastikust kasu; tunnistades ühtlasi, et lepinguosalistes jäätavad endale õiguse piirata või seada tingimusi osalemiseks oma teadus- ja innovatsiooniprogrammides, sealhulgas eelkõige meetmete puhul, mis on seotud nende strateegiliste varade, huvide, sõltumatuse või turvalisusega,

ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES:

Artikkel 1

Reguleerimise

Käesoleva lepinguga kehtestatakse reeglid, mida kohaldatakse Fääri saarte osalemise suhtes liidu programmides ja meetmetes (edaspidi „leping“).

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas lepingus kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „alusakt“ –
 - i) ühe või mitme liidu institutsiooni õigusakt, välja arvatud soovitus või arvamus, millega on loodud programm ning mis annab õigusliku aluse mingile meetmele ja liidu eelarvesse kantud vastava kulutuse tegemisele või liidu eelarvest tagatud eelarvelisele tagatisele või finantsabile, sealhulgas kõik muudatused ning liidu institutsiooni asjakohased õigusaktid, millega kõnealust õigusakti täiendatakse või rakendatakse, välja arvatud õigusaktid, millega võetakse vastu tööprogrammid, või
 - ii) ühe või mitme liidu institutsiooni õigusakt, välja arvatud soovitus või arvamus, millega on kehtestatud liidu eelarvest rahastatav meede, mis ei ole programm, sealhulgas kõik muudatused ning liidu institutsiooni asjakohased õigusaktid, millega kõnealust õigusakti täiendatakse või rakendatakse, välja arvatud õigusaktid, millega võetakse vastu tööprogrammid;
- b) „rahastamislepingud“ – lepingud, mis on seotud käesoleva lepingu protokollides loetletud liidu programmide ja meetmetega, milles Fääri saared osalevad, ning millega rakendatakse liidu rahalisi vahendeid, näiteks toetuslepingud, rahalist toetust käsitlevad lepingud, finantsraampartnerluse lepingud, rahastamislepingud ja tagatislepingud;
- c) „muud liidu programmide või meetmete rakendamisega seotud reeglid“ – reeglid, mis on sätestatud liidu üldeelarve suhtes kohaldatavas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL, Euratom) 2018/1046 ⁽³⁾ (edaspidi „finantsmäärus“) ning tööprogrammis või konkursikutsetes või muudes liidu väljavalimismenetlustes;
- d) „liidu väljavalimismenetlus“ – liidu rahaliste vahendite eraldamise menetlus, mille on algatanud liit või isikud või üksused, kellele on tehtud ülesandeks rakendada liidu rahalisi vahendeid;
- e) „Fääri saarte üksus“ – mis tahes liiki üksus, kas füüsiline või juriidiline isik või muud liiki üksus, kes võib osaleda liidu programmi või meetme tegevuses vastavalt asjaomasele alusaktile ja kes elab või asub Fääri saartel.

Artikkel 3

Osalemise kindlaksmääramine

1. Fääri saared võivad osaleda liidu programmides või meetmetes või erandjuhtudel nende osades, mis on avatud Fääri saarte osalemiseks vastavalt alusaktidele ja mis on hõlmatud käesoleva lepingu protokollidega, ning anda neisse oma panuse.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnustatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

2. Fääri saarte teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammis (2021–2027) osalemise eritingimused on sätestatud protokollis, mis käsitleb Fääri saarte ühinemist teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammiga „Euroopa horisont“ (2021–2027). Olenemata käesoleva lepingu artikli 15 lõikest 7 võib käesoleva lepingu alusel moodustatud ühiskomitee kõnealust protokollit muuta.
3. Olenemata käesoleva lepingu artikli 15 lõikest 7 sätestatakse Fääri saarte muudes liidu programmides või meetmetes osalemise eritingimused käesoleva lepingu täiendavates protokollides, mille võtab vastu ja mida muudab käesoleva lepingu alusel moodustatud ühiskomitee.
4. Käesoleva lepingu protokollides
 - a) määratakse kindlaks liidu programmid või meetmed või erandjuhtudel nende osad, milles Fääri saared osalevad;
 - b) sätestatakse osalemise kestus, mis on ajavahemik, mille jooksul Fääri saared ja Fääri saarte üksused võivad taotleda liidupoolset rahastamist või mille jooksul neile võidakse teha ülesandeks rakendada liidu rahalisi vahendeid;
 - c) sätestatakse Fääri saarte ja Fääri saarte üksuste osalemise eritingimused, sealhulgas erikord, mille alusel rakendatakse käesoleva lepingu artiklite 6 ja 7 kohaseid finantstingimusi; käesoleva lepingu artikli 8 kohase korrigeerimismehhanismi erikord ning kõnealuste liidu programmide või meetmete rakendamiseks loodud struktuurides osalemise tingimused. Need tingimused peavad olema kooskõlas käesoleva lepinguga ning ühe või mitme liidu institutsiooni alusaktide ja õigusaktidega, millega sellised struktuurid on loodud;
 - d) sätestatakse asjakohasel juhul Fääri saarte osamaksu suurus liidu programmis, mida rakendatakse rahastamisvahendi või eelarvelise tagatise kaudu.

Artikkel 4

Programmi või meetet käsitlevate reeglite järgimine

1. Fääri saared osalevad käesoleva lepingu protokollidega hõlmatud liidu programmides või meetmetes või nende osades käesolevas lepingus ja selle protokollides ning alusaktides ja muudes liidu programmide ja meetmete rakendamisega seotud reeglites sätestatud tingimustel.
2. Lõikes 1 osutatud tingimused hõlmavad järgmist:
 - a) Fääri saarte üksuste osalemiskõlblikkus ja muud Fääri saartega seotud osalemiskõlblikkuse tingimused, eelkõige päritolu, tegevuskoha või kodakondsuse kohta;
 - b) tingimused, mida kohaldatakse Fääri saarte osalemiskõlblike üksuste taotluste esitamise, hindamise ja valimise suhtes ning nende üksuste poolt meetmete rakendamise suhtes.
3. Lõike 2 punktis b osutatud tingimused on samaväärsed liikmesriikide osalemiskõlblike üksuste suhtes, sealhulgas liidu piiravate meetmete (*) järgimise suhtes kohaldatavate tingimustega, kui lõikes 1 osutatud tingimustes ei ole sätestatud teisiti.

Artikkel 5

Fääri saarte osamine liidu programmide või meetmete juhtimises

1. Fääri saarte esindajatel või ekspertidel või Fääri saarte määratud ekspertidel on lubatud osaleda komiteedes, eksperdirühmade koosolekutel või muudel sarnastel koosolekutel vaateajatena, välja arvatud juhul, kui tegemist on päevakorrapunktidega, mille käsitlemine on ette nähtud ainult liikmesriikidele või mis puudutavad liidu programmi või meetet, milles Fääri saared ei osale, ning tingimusel, et tegemist on komiteede ja eksperdirühmade koosolekute või muude sarnaste koosolekutega, kus osalevad liikmesriikide esindajad või eksperdid või liikmesriikide määratud eksperdid ning millega aidatakse Euroopa Komisjonil rakendada ja juhtida liidu programme või meetmeid või nende osi, milles Fääri saared osalevad kooskõlas artikliga 3, või mille Euroopa Komisjon on loonud, et rakendada liidu õigust seoses kõnealuste programmide, meetmete või nende osadega. Fääri saarte esindajad või eksperdid või Fääri saarte määratud eksperdid ei viibi kohal hääletamise ajal. Fääri saartele antakse teada hääletuse tulemus.

(*) ELi piiravad meetmed on piiravad meetmed, mis on võetud vastu vastavalt Euroopa Liidu lepingule või Euroopa Liidu toimimise lepingule.

2. Kui eksperte või hindajaid ei määrata ametisse kodakondsuse alusel, ei jäeta Fääri saarte eksperte ja hindajaid kõrvale kodakondsuse tõttu.
3. Kui lõikes 1 sätestatud tingimustest ei tulene teisiti, kohaldatakse Fääri saarte esindajate lõikes 1 osutatud koosolekutel osalemise suhtes samu reegleid ja menetlusi, mida kohaldatakse liikmesriikide esindajate suhtes, eelkõige seoses sõnavõtuõigusega, teabe ja dokumentide saamisega, välja arvatud juhul, kui tegemist on päevakorrapunktidega, mille käsitlemine on ette nähtud ainult liikmesriikidele või mis puudutavad programmi või meetet, milles Fääri saared ei osale, ning reisi- ja elamiskulude hüvitamisega.
4. Käesoleva lepingu protokollides võib kindlaks määrata lisakorra ekspertide osalemiseks ning Fääri saarte osalemiseks liidu programmide või meetmete rakendamiseks loodud juhatustes ja struktuurides, nagu on kindlaks määratud asjaomases protokollis.

Artikkel 6

Finantstingimused

1. Fääri saarte või Fääri saarte üksuste liidu programmides või meetmetes või nende osades osalemise tingimus on, et Fääri saared panustavad rahaliselt vastavasse liidu eelarve kohasesse rahastamisse.
2. Osamaks on järgmiste maksete summa:
 - a) osalustasu ja
 - b) tegevustoetus.
3. Osamaks on iga-aastane makse, mis tehakse ühe või mitme osamaksena.
4. Ilma et see piiraks käesoleva artikli lõike 8 ja artikli 7 kohaldamist, on osalustasu 4 % iga-aastasest tegevustoetusest ja seda ei kohandata tagasiulatuvalt. Alates 2028. aastast võib ühiskomitee osalustasu suurust kohandada.
5. Tegevustoetus katab tegevus- ja toetuskulud ning täiendab nii kulukohustuste kui ka maksete assigneeringutena summasid, mis on kantud lõplikult vastu võetud liidu eelarvesse programmide või meetmete või erandjuhtudel nende osade jaoks, millele asjakohasel juhul lisandub sihtotstarbeline välistulu, mis ei tulene teiste rahastajate osamaksudest liidu programmidesse ja meetmetesse, nagu on kindlaks määratud käesoleva lepingu iga vastava protokolliga.
6. Esialgne tegevustoetus põhineb panustamis põhimõttel, mis on kindlaks määratud Fääri saarte (turuhindades arvatud) sisemajanduse koguprodukti (SKP) ja liidu (turuhindades arvatud) SKP suhtena. Kohaldatavad SKPd turuhindades määravad kindlaks selleks otstarbeks määratud Euroopa Komisjoni talitused, tuginedes kõige värskematele statistilistele andmetele, mis on kättesaadavad eelarve arutamiseks aastal, mis eelneb aastale, mil iga-aastane makse kuulub tasumisele. Erandina kõnealusest reeglist põhineb 2021. aasta esialgne tegevustoetus 2019. aasta SKP-l turuhindades. Selle panustamis põhimõtte kohandused võib sätestada käesoleva lepingu asjaomastes protokollides.
7. Tegevustoetus põhineb sellel, et kohaldatakse panustamis põhimõtet selliste esialgsete kulukohustuste assigneeringute (millele on lisatud summa vastavalt lõikele 5) suhtes, mis on kantud lõplikult vastu võetud liidu eelarvesse kohaldatavaks aastaks nende liidu programmide või meetmete või erandjuhtudel nende osade rahastamiseks, milles Fääri saared osalevad.
8. Lõikes 2 osutatud osalustasu on aastatel 2021–2027 järgmine:
 - 2021: 0,5 %,
 - 2022: 1 %,
 - 2023: 1,5 %,
 - 2024: 2 %,
 - 2025: 2,5 %,
 - 2026: 3 %,
 - 2027: 4 %.

9. Liit esitab taotluse korral Fääri saartele tema rahalise osaluse kohta teabe, mis sisaldub eelarvepädevatele ja eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavatele liidu institutsioonidele esitatud eelarve-, raamatupidamis-, tulemus- ja hindamisalases teabes seoses liidu programmide ja meetmetega, milles Fääri saared osalevad. Selle teabe esitamisel võetakse igakülgsest arvesse liidu ja Fääri saarte konfidentsiaalsus- ja andmekaitsereegleid ning see ei piira teavet, mida Fääri saartel on õigus saada artikli 10 alusel.
10. Kõik Fääri saarte osamaksud või liidu maksed ning tasumisele kuuluvate või laekuvate summade arvutused tehakse eurodes.
11. Üksikasjalikud sätted käesoleva artikli rakendamiseks esitatakse asjaomastes protokollides.

Artikkel 7

Programmid ja meetmed, mille suhtes kohaldatakse kohandamismehhanismi

1. Kui käesoleva lepingu asjaomases protokollis on nii sätestatud, võib programmi või meetme või selle osade aasta N tegevustoetust ühel või mitmel järgmisel aastal tagasiulatvalt suurendada või vähendada, lähtudes kõnealuse aasta kulukohustuste assigneeringute suhtes võetud eelarvelistest kulukohustustest, nende täitmisest juriidiliste kohustustena ja nende vabastamisest.
2. Esimene kohandus tehakse aastal N+1, kui esialgset osamaksu suurendatakse või vähendatakse esialgse osamaksu ja korrigeeritud osamaksu vahe võrra, mis arvutatakse, kohaldades aasta N panustamis põhimõtet, mida kohandatakse, kohaldades koefitsienti, kui käesoleva lepingu asjaomases protokollis on nii sätestatud, järgmiste summade kogusumma suhtes:
 - a) eelarvelised kulukohustused, mis on võetud kulukohustuste assigneeringute suhtes, mis on heaks kiidetud aastal N liidu vastuvõetud eelarve alusel, ning vabastatud kulukohustustele vastatavate uuesti kättesaadavaks tehtud kulukohustuste assigneeringute suhtes, ning
 - b) sihtotstarbelise välistulu assigneeringud, mis ei tulene käesoleva lepingu iga asjaomase protokolliga hõlmatud teiste rahastajate osamaksudest liidu programmides ja meetmetes ning mis olid kättesaadavad aasta N lõpus.
3. Igal järgmisel aastal, kuni kõik aastast N saadaolevate kulukohustuste assigneeringute alusel rahastatavad eelarvelised kulukohustused on makstud või vabastatud, ning hiljemalt kolme aasta möödumisel pärast programmi lõppu või pärast aastale N vastava mitmeaastase finantsraamistiku lõppu (olenevalt sellest, kumb on varem), arvutab liit aasta N osamaksu kohanduse, vähendades Fääri saarte osamaksu summa võrra, mis saadakse, rakendades aasta N panustamis põhimõtet (mida kohandatakse, kui käesoleva lepingu asjaomases protokollis on nii sätestatud) kulukohustuste vabastamiste suhtes, mis on toimunud igal aastal aasta N kulukohustuste suhtes, mida rahastatakse liidu eelarvest, või uuesti kättesaadavaks tehtud vabastatud kulukohustuste suhtes.
4. Kui käesoleva lepingu iga asjaomase protokolliga hõlmatud sihtotstarbelise välistulu assigneeringud, mis ei tulene teiste rahastajate osamaksudest liidu programmidesse ja meetmetesse, tühistatakse, siis vähendatakse Fääri saarte osamaksu asjaomasesse liidu programmi või meetmesse või nende osadesse summa võrra, mis saadakse aasta N panustamis põhimõtte (mida kohandatakse, kui asjaomases protokollis on nii sätestatud) kohaldamisel tühistatud summa suhtes.

Artikkel 8

Liidu programmid ja meetmed, mille suhtes kohaldatakse automaatset korrigeerimismehhanismi

1. Automaatset korrigeerimismehhanismi kohaldatakse seoses liidu programmide või meetmete või nende osadega, mille puhul on kohaldamine käesoleva lepingu asjaomase protokolliga ette nähtud. Automaatse korrigeerimismehhanismi kohaldamine võib piirduda asjaomases protokollis kindlaks määratud liidu programmi või meetme osadega, mida rakendatakse toetuste kaudu, mille jaoks korraldatakse konkurentsipõhiseid konkursse. Üksikasjalikud reeglid liidu programmi või meetme nende osade kindlaksmääramiseks, mille suhtes automaatset korrigeerimismehhanismi kohaldatakse või ei kohaldata, võib kehtestada asjaomases protokollis.
2. Automaatse korrigeerimise summa liidu programmi või meetme või selle osade puhul on Fääri saarte või Fääri saarte üksuste poolt tegelikult võetud, asjaomase aasta kulukohustuste assigneeringutest rahastatavate juriidiliste kohustuste esialgsete summade ja sama perioodi hõlmava, Fääri saarte poolt makstud vastava tegevustoetuse (mida on kohandatud vastavalt artiklile 7), välja arvatud toetuskulud, vahe.

3. Üksikasjalikud reeglid lõikes 2 osutatud juriidiliste kohustuste asjaomaste summade kindlaksmääramiseks, sealhulgas konsortsiumide puhul, ja automaatse korrektsiooni arvutamiseks võib sätestada käesoleva lepingu asjaomasel protokollil.

Artikkel 9

Hindamised ja auditid

1. Liidul on õigus teha kooskõlas ühe või mitme liidu institutsiooni või asutuse kehtivate õigusaktidega ning vastavalt asjakohastele kokkulepetele ja/või lepingutele tehnilisi, teaduslikke, finants- või muud liiki hindamisi ja auditeid liidu rahalisi vahendeid saava ning Fääri saartel elava füüsilise isiku või Fääri saartel asuva õigussubjekti valdustes ja liidu rahaliste vahendite rakendamise seotud kolmandate isikute valdustes. Selliseid hindamisi ja auditeid võivad teha liidu institutsioonide, organite ja asutuste, eelkõige Euroopa Komisjoni ja Euroopa Kontrollikoja esindajad või muud Euroopa Komisjoni volitatud isikud vastavalt liidu õigusele.

2. Liidu institutsioonide, organite ja asutuste, eelkõige Euroopa Komisjoni ja Euroopa Kontrollikoja esindajatel ning muudel Euroopa Komisjoni volitatud isikutel on asjakohane juurdepääs ruumidele, töökohtadele ja dokumentidele (elektroonilistele ja paberdokumentidele) ning kogu teabele, mis on vajalik selliste auditite tegemiseks, sealhulgas õigus saada auditeeritava füüsilise või juriidilise isiku või auditeeritava kolmanda isiku valduses olevatest dokumentidest või andmekandjate sisust füüsiline/elektroniline koopia ja väljavõtted.

3. Fääri saared ei tõkesta lõikes 2 osutatud liidu esindajate ja muude isikute sisenemist Fääri saartele ning nende juurdepääsu valdustele käesolevas artiklis osutatud ülesannete täitmiseks ega loo sellele takistusi.

4. Hindamised ja auditid võib läbi viia ka pärast käesoleva lepingu protokolliga kohaldamise peatamise kooskõlas lepingu artikli 15 lõikega 4, ajutise kohaldamise lõpetamist või käesoleva lepingu lõpetamist ühe või mitme liidu institutsiooni kohaldatavates õigusaktides sätestatud tingimustel ning nii, nagu on sätestatud asjaomastes kokkulepetes ja/või lepingutes, mis puudutavad liidu eelarve täitmise juriidilisi kohustusi ja mille liit on sõlminud enne asjaomase protokolliga kohaldamise peatamise, ajutise kohaldamise lõpetamise või käesoleva lepingu lõpetamise jõustumise kuupäeva.

Artikkel 10

Võitlus õigusnormide rikkumise, pettuste ja kelmuste ning muude liidu finantshuve kahjustavate kuritegude vastu

1. Euroopa Komisjonil ja Euroopa Pettustevastasel Ametil (OLAF) on õigus korraldada haldusuurimisi, sealhulgas kohapealseid kontrole ja inspekteerimisi Fääri saarte territooriumil. Kõnealused uurimised viiakse läbi kooskõlas tingimustega, mis on kehtestatud ühe või mitme liidu institutsiooni kehtivate õigusaktidega.

2. Fääri saarte pädevad asutused teavitavad Euroopa Komisjoni või OLAFit mõistliku aja jooksul kõigist neile teatavaks saanud asjaoludest või kahtlustest, mis on seotud õigusnormi rikkumise, pettuse, kelmuse või muu ebaseadusliku tegevusega, mis kahjustab liidu finantshuve.

3. Kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi võib teha iga sellise Fääri saartel elava füüsilise isiku või Fääri saartel asuva õigussubjekti valdustes, kes saab liidult rahalisi vahendeid, ning iga sellise Fääri saartel elava või asuva kolmanda isiku valdustes, kes osaleb selliste liidu rahaliste vahendite rakendamises.
4. Kohapealsed kontrollid ja inspekteerimised valmistab ette ja viib läbi Euroopa Komisjon või OLAF tihedas koostöös Fääri saarte pädeva asutusega, kelle Fääri saared on määranud. Määratud asutust teavitatakse aegsasti kontrolli ja inspekteerimise olemusest, eesmärgist ja õiguslikust alusest, et asutusel oleks võimalik abi osutada. Selleks võivad kohapealsel kontrollimisel ja inspekteerimisel osaleda ka Fääri saarte pädevate asutuste ametnikud.
5. Fääri saarte pädevate asutuste taotlusel võib kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi teha koos Euroopa Komisjoni või OLAFiga.
6. Euroopa Komisjoni esindajatel ja OLAFi töötajatel on juurdepääs kogu teabele ja kõigile dokumentidele, sealhulgas elektroonilistele andmetele, mis on seotud asjaomaste tegevustega ja mida on vaja kohapealsete kontrollide ja inspekteerimiste nõuetekohaseks läbiviimiseks. Eelkõige võivad nad asjaomaseid dokumente kopeerida.
7. Kui isik, üksus või muu kolmas isik on kohapealse kontrolli või inspekteerimise vastu, osutavad Fääri saarte pädevad asutused oma riigisiseste õigusnormide kohaselt Euroopa Komisjonile või OLAFile abi, et neil oleks võimalik täita oma ülesandeid kohapealse kontrolli või inspekteerimise tegemisel. See abi hõlmab asjakohaste ettevaatusabinõude võtmist riigisisese õiguse alusel, muu hulgas tõendite kaitseks.
8. Euroopa Komisjon või OLAF teavitab Fääri saarte pädevaid asutusi selliste kontrollide ja inspekteerimiste tulemustest. Eeskätt edastab Euroopa Komisjon või OLAF võimalikult kiiresti Fääri saarte pädevale asutusele kõik asjaolud või kahtlused seoses õigusnormi rikkumisega, millest nad on kohapealse kontrolli või inspekteerimise käigus teadlikuks saanud.
9. Euroopa Komisjon võib kehtestada kooskõlas liidu õigusega liidu programmi või meetme rakendamises osalevatele Fääri saartel elavatele füüsilistele isikutele või Fääri saartel asuvatele juriidilistele isikutele haldusmeetmeid ja -karistusi, ilma et see mõjutaks Fääri saarte kriminaalõiguse kohaldamist.
10. Käesoleva artikli nõuetekohaseks rakendamiseks vahetavad Euroopa Komisjon või OLAF ja Fääri saarte pädevad asutused korrapäraselt teavet ning konsulteerivad ühe lepinguosalise taotlusel üksteisega.
11. Fääri saared määravad OLAFiga tulemusliku koostöö tegemise ja teabe vahetamise soodustamiseks kontaktpunkti.
12. Euroopa Komisjoni või OLAFi ja Fääri saarte pädevate asutuste vahelises teabevahetuses võetakse igakülgset arvesse konfidentsiaalsusnõudeid. Teabevahetuses edastatavaid isikuandmeid kaitstakse vastavalt kohaldatavatele õigusnormidele.
13. Fääri saarte pädevad asutused teevad koostööd Euroopa Prokuratuuriga, et võimaldada tal kooskõlas kohaldatava õigusega täita oma kohustust uurida liidu finantshuve kahjustavaid kuritegusid, esitada nende toimepanijatele ja neis osavõtjatele süüdistusi ning anda nad kohtu alla.

Artikkel 11

Artiklite 9 ja 10 muutmise

Käesoleva lepingu kohane ühiskomitee võib muuta käesoleva lepingu artikleid 9 ja 10, eelkõige selleks, et võtta arvesse ühe või mitme liidu institutsiooni õigusaktide muudatusi.

Artikkel 12

Sissenõudmine ja täitmine

1. Euroopa Komisjoni vastu võetud otsused, millega kehtestatakse muule juriidilisele või füüsilisele isikule kui riik rahaline kohustus seoses liidu programmide, meetmetest või projektidest tulenevate nõuetega, kuuluvad Fääri saartel täitmisele. Korralduse otsuse täitmise kohta ilma muude formaalsusteta peale otsuse autentsuse tõestamise lisab otsusele riiklik ametiasutus, mille Fääri saarte valitsus selleks otstarbeks määrab. Fääri saarte valitsus teatab oma määratud riiklikust ametiasutusest komisjonile ja Euroopa Liidu Kohtule. Kooskõlas artikliga 13 on Euroopa Komisjonil õigus teatada sellistest täitmisele kuuluvatest otsustest otse Fääri saartel elavatele isikutele ja Fääri saartel asuvatele õigussubjektidele. Otsuste täitmise tagamine toimub kooskõlas Fääri saarte õiguse ja menetlusnormidega.
2. Euroopa Liidu Kohtu otsused ja määrused, mis on tehtud liidu programmide, tegevuste, meetmete või projektidega seotud lepingus või kokkuleppes sisalduva vahekohtuklausli kohaldamisel, kuuluvad Fääri saartel täitmisele samal viisil kui Euroopa Komisjoni otsused, nagu on osutatud lõikes 1.
3. Lõikes 1 osutatud Euroopa Komisjoni otsuse seaduslikkuse kontroll ja selle täitmise peatamine kuulub Euroopa Liidu Kohtu pädevusse. Fääri saarte kohtute pädevusse kuuluvad kaebused otsuse täitmise ebaõige viisi kohta.

Artikkel 13

Suhtlemine ja teabevahetus

Liidu programmide või meetmete rakendamisel või nende programmide või meetmete üle kontrolli tegemises osalevatel liidu institutsioonidel, organitel ja asutustel on õigus suhelda otse, sealhulgas elektrooniliste teabevahetussüsteemide kaudu, iga liidu rahalisi vahendeid saava Fääri saartel elava füüsilise isiku või Fääri saartel asuva õigussubjektiga ning iga liidu rahaliste vahendite rakendamises osaleva, Fääri saartel elava või seal asuva kolmanda isikuga. Sellised isikud, üksused ja kolmandad isikud võivad esitada kogu asjakohase teabe ja kõik dokumendid, mille nad peavad esitama liidu programmi suhtes kohaldatava liidu õiguse ja selle programmi või meetme rakendamiseks sõlmitud lepingute või rahastamislepingute alusel, otse liidu institutsioonidele, organitele ja asutustele.

Artikkel 14

Ühiskomitee

1. Luuakse ühiskomitee. Ühiskomitee ülesanded hõlmavad järgmist:
 - a) käesoleva lepingu ja selle protokollide rakendamise, eelkõige järgmise hindamine ja läbivaatamine:
 - i) Fääri saarte õigussubjektide osalemine ja tulemused liidu programmides ja meetmetes;
 - ii) kui see on asjakohane, siis (vastastikuse) avatuse tase kummagi lepinguosalise õigussubjektidele osalemiseks teise lepinguosalise liidu programmides, projektides, meetmetes, tegevustes või nende osades;
 - iii) käesoleva lepingu protokollidega hõlmatud liidu programmide või meetmete suhtes kohaldatava osamaksu mehhanismi ja asjakohasel juhul automaatse korrigeerimismehhanismi rakendamine;
 - iv) teabevahetus ja, kui see on asjakohane, siis tulemuste, sealhulgas intellektuaalomandi õiguste kasutamist käsitlevate võimalike küsimuste läbivaatamine;

- b) kummagi lepinguosalise taotluse korral selliste piirangute arutamine, mida lepinguosalsed on kohaldanud või kavandanud seoses juurdepääsuga oma vastavatele teadusuuringute ja innovatsiooni programmidele, sealhulgas eelkõige meetmete puhul, mis on seotud nende strateegiliste varade, huvide, sõltumatuse või turvalisusega;
 - c) koostöö parandamise ja arendamise võimaluste uurimine;
 - d) käesoleva lepingu protokollidega hõlmatud liidu programmide või meetmetega seotud poliitikasuundade ja prioriteetide ühine arutamine;
 - e) teabe vahetamine, muu hulgas uute õigusaktide, otsuste või riiklike programmide kohta, mis on käesoleva lepingu ja selle protokollide rakendamise seisukohast asjakohased;
 - f) käesoleva lepingu protokollide vastuvõtmine Fääri saarte liidu programmides, meetmetes või nende osades osalemise eritingimuste kohta või vajaduse korral kõnealuste protokollide muutmise;
 - g) artiklite 9 ja 10 muutmine, eelkõige selleks, et võtta arvesse ühe või mitme liidu institutsiooni vastu võetud õigusaktide muudatusi.
2. Ühiskomitee võtab otsused vastu konsensuse alusel.
 3. Ühiskomiteesse kuuluvad liidu ja Fääri saarte esindajad. Ühiskomitee võtab vastu oma töökorra.
 4. Ühiskomitee võib otsustada luua vastavalt vajadusele ekspertide tasandil töörühmi või nõuandeorganeid, kes aitavad kaasa käesoleva lepingu rakendamisele.
 5. Ühiskomitee tuleb kokku vähemalt kord aastas ja kui eriasjaolud seda nõuavad, ükskõik kumma lepinguosalise taotlusel. Kohtumisi korraldavad ja võõrustavad vaheldumisi liit ja Fääri saarte valitsus.
 6. Ühiskomitee teeb pidevalt tööd, vahetades sidevahendite kaudu asjakohast teavet, eelkõige seoses Fääri saarte üksuste osalemise/tulemustega. Eelkõige võib ühiskomitee vajaduse korral täita oma ülesandeid kirjalikult.

Artikkel 15

Lõppsätted

1. Käesolev leping jõustub päeval, mil lepinguosalsed on teineteisele teatanud oma sel eesmärgil vajalike sisemenetluste lõpuleviimisest. Seda kohaldatakse tagasiulatuvalt alates 1. jaanuarist 2021.
2. Lepinguosalsed võivad käesolevat lepingut kohaldada ajutiselt kooskõlas oma vastavate sisemenetluste ja õigusaktidega. Ajutine kohaldamine algab kuupäeval, mil lepinguosalsed teatavad teineteisele selleks vajalike sisemenetluste lõpuleviimisest.
3. Kui Fääri saared teatavad liidule, et nad ei vii lõpule käesoleva lepingu jõustumiseks vajalikke sisemenetlusi, lõpetatakse käesoleva lepingu ajutine kohaldamine alates kuupäevast, mil liit saab kõnealuse teate, mis loetakse käesoleva lepingu tähenduses lõpetamise kuupäevaks.

Ühiskomitee otsuste kohaldamine lõpeb samal kuupäeval.

4. Liit võib peatada käesoleva lepingu asjaomase protokollide kohaldamise, kui Fääri saared ei maksa osaliselt või täielikult asjaomase liidu programmi või meetme kohast osamaksu.

Maksmata jätmise korral, mis võib märkimisväärselt ohustada asjaomase liidu programmi või meetme rakendamist ja juhtimist, saadab Euroopa Komisjon ametliku meeldetuletuskirja. Kui 20 tööpäeva jooksul pärast ametliku meeldetuletuskirja saatmist ei ole makset tehtud, teatab liit Fääri saartele asjaomase protokolliga kohaldamise peatamisest ametliku teatega, mis jõustub 15. päeva möödumisel sellest, kui Fääri saared on kõnealuse teate kätte saanud.

Kui protokolliga kohaldamine peatatakse, ei või Fääri saarte üksused osaleda liidu hankemenetlustes, mis ei ole peatamise jõustumise ajaks veel lõpule viidud. Liidu hankemenetlus loetakse lõpuleviiduks, kui selle menetluse tulemusena on võetud juriidilised kohustused.

Peatamine ei mõjuta Fääri saarte üksuste juriidilisi kohustusi, mis võeti asjaomase liidu programmi või meetme alusel enne peatamise jõustumist. Asjaomast protokolliga kohaldatakse jätkuvalt selliste juriidiliste kohustuste suhtes.

Liit teavitab Fääri saari viivitamata, kui maksmisele kuuluva osamaksu kogusumma on liidule laekunud. Peatamine lõpetatakse kohe pärast selle teate edastamist.

Alates peatamise lõpetamise kuupäevast võivad Fääri saarte üksused taas osaleda pärast nimetatud kuupäeva asjaomase liidu programmi või meetme alusel algatatud liidu hankemenetlustes ja enne nimetatud kuupäeva algatatud liidu hankemenetlustes, mille puhul ei ole taotluste esitamise tähtaeg möödunud.

5. Kumbki lepinguosaline võib käesoleva lepingu igal ajal lõpetada, esitades teisele lepinguosalisele kirjaliku teate oma kavatsuse kohta lepingu lõpetada. Käesoleva lepingu võib lõpetada ainult tervikuna.

Lepingu lõpetamine jõustub kolme kuu möödumisel kuupäevast, mil kõnealune kirjalik teade on jõudnud adressaadini. Käesoleva lepingu tähenduses on lõpetamise kuupäev lõpetamise jõustumise kuupäev.

6. Kui käesoleva lepingu ajutine kohaldamine lõpetatakse vastavalt lõikele 3 või leping lõpetatakse vastavalt lõikele 5, lepivad lepinguosalisel kokku, et:

- a) projektid, meetmed, tegevused või nende osad, mille suhtes on käesoleva lepingu ajutise kohaldamise ajal ja/või pärast käesoleva lepingu jõustumist ja enne käesoleva lepingu kohaldamise lõpetamist või lepingu lõpetamist võetud juriidilised kohustused, jätkuvad kuni nende lõpuleviimiseni käesolevas lepingus sätestatud tingimustel;
- b) aasta N, mille jooksul käesoleva lepingu ajutine kohaldamine või käesolev leping lõpetatakse, asjaomase liidu programmi või meetme osamaks makstakse täielikult vastavalt artiklile 6 ja asjaomaste protokollide reeglitele. Kui kohaldatakse kohandamismehhanismi, kohandatakse aasta N asjaomasele liidu programmile või meetmele eraldatavat tegevustoetust vastavalt artiklile 7. Programmide või meetmete puhul, mille suhtes kohaldatakse nii kohandamismehhanismi kui ka automaatset korrigeerimismehhanismi, kohandatakse aasta N asjakohast tegevustoetust vastavalt artiklile 7 ja korrigeeritakse vastavalt lepingu artiklile 8. Aastal N asjaomasele liidu programmile või meetmele osamaksu osana makstud osalustasu ei kohandata ega korrigeerita;
- c) kui kohandamismehhanismi kohaldatakse pärast aastat, mil käesoleva lepingu ajutine kohaldamine või käesolev leping lõpetatakse, kohandatakse vastavalt artiklile 7 esialgseid tegevustoetusi, mis on makstud asjaomasele liidu programmile või meetmele nende aastate eest, mil käesolevat lepingut kohaldati. Liidu programmide või tegevuste puhul, mille suhtes kohaldatakse nii kohandamismehhanismi kui ka automaatset korrigeerimismehhanismi, kohandatakse neid tegevustoetusi vastavalt artiklile 7 ja korrigeeritakse automaatselt vastavalt artiklile 8.

7. Lepinguosalised määravad mõlema lepinguosalise nõusolekul kindlaks kõik muud käesoleva lepingu ajutise kohaldamise lõpetamise või lepingu lõpetamise tagajärjed.

8. Käesolevat lepingut võib muuta üksnes kirjalikult mõlema lepinguosalise nõusolekul. Muudatuste jõustumisel järgitakse sama menetlust, mida kohaldatakse käesoleva lepingu jõustumisel, nagu on sätestatud lõikes 1.
9. Protokollid on käesoleva lepingu lahutamatud osad.
10. Käesolev leping on koostatud kahes eksemplaris bulgaaria, eesti, hispaania, hollandi, horvaadi, iiri, inglise, itaalia, kreeka, leedu, läti, malta, poola, portugali, prantsuse, rootsi, rumeenia, saksa, slovaki, sloveeni, soome, taani, tšehhi, ungari ja fääri keeles, kusjuures kõik tekstid on võrdselt autentsetes

За Европейския съюз
 Por la Unión Europea
 Za Evropskou unii
 For Den Europæiske Union
 Für die Europäische Union
 Euroopa Liidu nimel
 Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
 For the European Union
 Pour l'Union européenne
 Thar ceann an Aontais Eorpaigh
 Za Evropsku uniju
 Per l'Unione europea
 Eiropas Savienības vārdā –
 Europos Sąjungos vardu
 Az Európai Unió részéről
 Għall-Unjoni Ewropea
 Voor de Europese Unie
 W imieniu Unii Europejskiej
 Pela União Europeia
 Pentru Uniunea Europeană
 Za Európsku úniu
 Za Evropsko unijo
 Euroopan unionin puolesta
 För Europeiska unionen
 Fyri Evropeasamveldið

За правителството на Фарьорските острови
 Por el Gobierno de las Islas Feroe
 Za vládu Faerských ostrovů
 For Færøernes landsstyre
 Für die Regierung der Färöer
 Fäãri saarte valitsuse nimel
 Για την κυβέρνηση των Φερόων Νήσων
 For the Government of the Faroe Islands
 Pour le gouvernement des Îles Féroé
 Thar ceann Ríaltas Oileáin Fharó
 Za Vladu Farskih Otoka
 Per il governo delle Isole Fær Øer
 Fëru Salu valdības vārdā —
 Farerų Salų Vyriausybės vardu
 A Feröer szigetek kormányja részéről
 Għall-Gvern tal-Gżejjer Faeroe
 Voor de regering van de Faeröer
 W imieniu Rządu Wysp Owczych
 Pelo Governo das Ilhas Faroé
 Pentru Guvernul Insulelor Feroe
 Za vládu Faerských ostrovov
 Za vlado Ferskih otokov
 Färsaarten hallituksen puolesta
 För Färöarnas regering
 Fyri Føroya landsstýri

PROTOKOLL,**mis käsitleb Fääri saarte ühinemist teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammiga „Euroopa Horisont“ (2021–2027)***Artikkel 1***Assotsieerumise ulatus**

1. Fääri saared osalevad assotsieerunud riigina Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/695⁽¹⁾ artiklis 4 osutatud teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammis „Euroopa horisont“ (edaspidi programm „Euroopa horisont“) ja panustavad selle kõikidesse osadesse, mida rakendatakse eriprogrammi kaudu, mis on loodud nõukogu otsusega (EL) 2021/764⁽²⁾ kõige hilisema versiooniga, ning Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudile antava rahalise toetuse kaudu.
2. Fääri saarte juriidiliste isikute teadmise- ja innovatsioonikogukondades osalemise suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2021/819⁽³⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsust (EL) 2021/820⁽⁴⁾ kõige hilisemaid versioone.

*Artikkel 2***Programmis „Euroopa Horisont“ osalemise lisatingimused**

1. Enne otsuse tegemist selle kohta, kas Fääri saarte üksustel on õigus osaleda liidu strateegiliste varade, huvide, sõltumatuse või turvalisusega seotud meetmes vastavalt määruse (EL) 2021/695 artikli 22 lõikele 5, võib Euroopa Komisjon nõuda konkreetset teavet või kinnitusi, näiteks:
 - a) teave selle kohta, kas liidu üksustele on antud või antakse vastastikune juurdepääs Fääri saarte olemasolevatele ja kavandatavatele programmidele, projektidele, meetmetele, tegevustele või nende osadele, mis on samaväärsed programmi „Euroopa horisont“ asjaomase meetmega;
 - b) teave selle kohta, kas Fääri saared on kehtestanud riikliku investeringute taustauuringu mehhanismi, ning kinnitused selle kohta, et Fääri saarte pädevad asutused annavad Euroopa Komisjonile aru ja konsulteerivad Euroopa Komisjoniga iga võimaliku juhtumi korral, kui nad on sellise mehhanismi kohaldamise käigus saanud teada välisinvesteeringust/ülevõtmisest, mida kavandab Fääri saarte üksuse väljaspool Fääri saari asuv või kontrollitav üksus, mis on saanud programmi „Euroopa horisont“ raames rahalist toetust liidu strateegiliste varade, huvide, sõltumatuse või turvalisusega seotud meetmest, tingimusel et Euroopa Komisjon edastab Fääri saartele asjaomaste Fääri saarte üksuste loetelu pärast toetuslepingute allkirjastamist, ning
 - c) kinnitused selle kohta, et ühegi tulemuse, tehnoloogia, teenuse ja toote suhtes, mille Fääri saarte üksused on asjaomaste meetmete raames välja töötanud, ei kohaldata meetme rakendamise ajal ja nelja aasta jooksul pärast meetme lõppu piiranguid nende ekspordile liidu liikmesriikidesse. Fääri saared jagavad igal aastal, meetme rakendamise ajal ja nelja aasta jooksul pärast meetme lõppu ajakohastatud riiklike ekspordipiirangute loetelu.
2. Fääri saarte üksused võivad osaleda Teadusuuringute Ühiskeskuse tegevuses tingimustel, mis on samaväärsed liidu üksuste suhtes kohaldatavate tingimustega, välja arvatud juhul, kui on vaja piiranguid, et tagada kooskõla lõike 1 rakendamisest tuleneva osalemise ulatusega.
3. Kui liit rakendab programmi „Euroopa horisont“ Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 185 ja 187 kohaldamise kaudu, võivad Fääri saared ja Fääri saarte üksused osaleda nende sätete alusel loodud õiguslikes struktuurides kooskõlas nende õiguslike struktuuride loomiseks vastu võetud või tulevikus vastu võetavate liidu õigusaktidega.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/695, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ja kehtestatakse selle osalemise- ja levitamise reeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1290/2013 ja (EL) nr 1291/2013 (ELT L 170, 12.5.2021, lk 1).

⁽²⁾ Nõukogu 10. mai 2021. aasta otsus (EL) 2021/764, millega kehtestatakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Euroopa horisont“ rakendamise eriprogramm ja tunnistatakse kehtetuks otsus 2013/743/EL (ELT L 167 I, 12.5.2021, lk 1).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2021. aasta määrus (EL) 2021/819 Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi kohta (uuesti sõnastatud) (ELT L 189, 28.5.2021, lk 61).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2021. aasta otsus (EL) 2021/820, mis käsitleb Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi (EIT) 2021.–2027. aasta strateegilist innovatsioonikava: Euroopa innovatsioonitalendi ja -suutlikkuse hoogustamine, ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1312/2013/EL (ELT L 189, 28.5.2021, lk 91).

4. Fääri saarte õigused olla esindatud ja osaleda Euroopa teadusruumi komitees ja selle alarühmades on samad, mis asjaomase kategooria assotsieerunud riikidel kooskõlas kohaldatavate reeglite ja menetlustega.
5. Fääri saarte esindajatel on õigus osaleda Teadusuuringute Ühiskeskuse juhatajate nõukogus hääleõiguseta vaatlejana. Kui sellest tingimusest ei tulene teisiti, kohaldatakse sellise osalemise suhtes samu reegleid ja menetlusi, mida kohaldatakse liidu liikmesriikide esindajate suhtes, sealhulgas õigust sõna võtta ning Fääri saari puudutava küsimusega seotud teabe ja dokumentide vastuvõtmise korda.
6. Fääri saared võivad osaleda Euroopa teadusuuringute infrastruktuuri konsortsiumis (ERIC) vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 723/2009 ^(⁹) kõige hilisemale versioonile ja ERICu asutamist käsitlevale õigusaktile.
7. Lepinguosalised teevad kehtivate sätete raames jõupingutusi, et soodustada käesolevas protokollis käsitletud tegevuses osalevate isikute vaba liikumist ja elamist ning soodustada selles tegevuses kasutatavate kaupade ja teenuste piiriülest liikumist.
8. Fääri saared võtavad asjakohasel juhul kõik vajalikud meetmed tagamaks, et Fääri saartel ostetud või Fääri saartele imporditud kaubad ja teenused, mida rahastatakse osaliselt või täielikult käesoleva protokolliga kohaselt tegevuse elluviimiseks sõlmitud toetuslepingute ja/või lepingute alusel, vabastatakse Fääri saartel kohaldatavatest tollimaksudest, imporditollimaksudest ja muudest maksudest, sealhulgas käibemaksust.

Artikkel 3

Vastastikkuse põhimõte

Liidus asuvad õigussubjektid võivad kooskõlas kohaldatavate Fääri saarte õigusnormidega osaleda Fääri saarte programmides, projektides, meetmetes, tegevustes või nende osades, mis on samaväärsed programmi „Euroopa horisont“ omadega.

Fääri saarte samaväärsete programmide, projektide, meetmete, tegevuste või nende osade mittetäielik loetelu on esitatud käesoleva protokolliga II lisas.

Fääri saared rahastavad liidus asuvaid õigussubjekte vastavalt Fääri saarte kohaldatavatele õigusnormidele, millega reguleeritakse teadus- ja innovatsiooniprogrammide, projektide, meetmete, tegevuste või nende osade elluviimist. Kui rahastamist ei toimu, võivad liidus asuvad õigussubjektid osaleda oma vahenditega.

Artikkel 4

Avatud teadus

Lepinguosalised edendavad ja soodustavad oma programmides, projektides, meetmetes või tegevustes või nende osades vastastikku avatud teaduse tavasid kooskõlas programmi „Euroopa horisont“ reeglite ning kohaldatavate Fääri saarte õigusnormidega.

Artikkel 5

Osamaksu, kohandamismehhanismi ja automaatset korrektsioonimehhanismi käsitlevad üksikasjalikud reeglid

1. Seoses Fääri saarte programmi „Euroopa horisont“ tegevustoetusega kohaldatakse kohandamismehhanismi ja automaatset korrigeerimismehhanismi.
2. Automaatne korrigeerimismehhanism põhineb Fääri saarte ja Fääri saarte üksuste tulemustel programmi „Euroopa horisont“ nendes osades, mida rakendatakse konkurentsipõhiste toetuste kaudu.
3. Automaatse korrigeerimismehhanismi kohaldamise üksikasjalikud reeglid on sätestatud käesoleva protokolliga I lisas.

⁽⁹⁾ Nõukogu 25. juuni 2009. aasta määrus (EÜ) nr 723/2009 Euroopa teadusuuringute infrastruktuuri konsortsiumi (ERIC) käsitleva ühenduse õigusliku raamistiku kohta (ELT L 206, 8.8.2009, lk 1).

*Artikkel 6***Lõppsätted**

1. Käesolev protokoll kehtib seni, kuni kõik programmist „Euroopa horisont“ rahastatavad projektid, meetmed, tegevused või nende osad ja kõik liidu finantshuvide kaitseks vajalikud meetmed on lõpule viidud ning kõik käesoleva protokolliga rakendamisele tulenevad lepinguosaliste vahelised rahalised kohustused on täidetud.
2. Käesoleva protokolliga lisad on selle lahutamatud osad.

I lisa: Reeglid, mis käsitlevad Fääri saarte osamaksu programmi „Euroopa horisont“ (2021–2027)

II lisa: Fääri saarte samaväärsete programmide, projektide, meetmete, tegevuste või nende osade loetelu

I LISA

Reeglid, mis käsitlevad Fääri saarte osamaksu programmi „Euroopa horisont“ (2021–2027)**I. Fääri saarte osamaksu arvutamine**

1. Fääri saarte osamaksu programmi „Euroopa horisont“ kinnitatakse igal aastal võrdeliselt summaga ja lisaks summale, mis määratakse igal aastal Euroopa Liidu üldeelarves programmi „Euroopa horisont“ juhtimise, elluviimise ja toimimise jaoks vajalikeks kulukohustuste assigneeringuteks, millele on lisatud summa vastavalt käesoleva lepingu artikli 6 lõikele 5.
2. Fääri saarte osalustasu kehtestatakse ja nõutakse järk-järgult sisse vastavalt käesoleva lepingu artikli 6 lõigetele 4 ja 8.
3. Vastavalt käesoleva lepingu artikli 6 lõikele 6 arvutatakse esialgne tegevustoetus, mida Fääri saared maksavad programmis „Euroopa horisont“ osalemise eest, vastavate eelarveaastate kohta panustamisõhime kohandamise abil.

Panustamisõhime kohandatakse järgmiselt:

$$\text{kohandatud panustamisõhime} = \text{panustamisõhime} \times \text{koefitsient}$$

Koefitsient, mida kasutatakse eespool esitatud arvutuses panustamisõhime korrigeerimiseks, on 0,4.

4. Fääri saarte tegevustoetust programmi „Euroopa horisont“ kohandatakse vastavalt käesoleva lepingu artiklis 7 sätestatud reeglitele.

II. Fääri saarte tegevustoetuse automaatne korrigeerimine

1. Käesoleva lepingu artiklis 8 ja käesoleva protokolli artiklis 5 osutatud automaatse korrigeerimise arvutamisel kohaldatakse järgmist erikorda:
 - a) „konkurentsipõhine toetus“ tähendab konkursside kaudu antavat toetust, mille puhul saab lõplikud abisaajad kindlaks teha automaatse korrigeerimise arvutamise ajal. Finantsmääruse artiklis 204 sätestatud rahaline toetus kolmandatele isikutele jäetakse välja;
 - b) kui juriidiline kohustus on allkirjastatud konsortsiumiga, kasutatakse juriidilise kohustuse esialgsete summade kindlaksmääramiseks kumulatiivseid summasid, mis on eraldatud Fääri saarte üksustest toetusesaajatele vastavalt toetuslepingu eelarve soovituslikule jaotusele;

- c) kõik konkurentsipõhisele toetusele vastavad juriidiliste kohustuste summad määratakse kindlaks Euroopa Komisjoni elektroonilise süsteemi eCorda abil ja need võetakse aasta N+2 veebruari teisel kolmapäeval;
- d) „mittesekumiskulud“ on muud programmi kulud kui konkurentsipõhised toetused, sealhulgas toetuskulud, programmipõhine haldus ja muud meetmed ⁽¹⁾;
- e) summasid, mis on eraldatud rahvusvahelistele organisatsioonidele kui õigussubjektidest lõplikele abisaajatele ⁽²⁾, käsitatakse mittesekumiskuludena.

2. Mehhanismi kohaldatakse järgmiselt.

- a) Aasta N puhul kohaldatakse aasta N selliste kulukohustuste assigneeringute kasutamisega seotud automaatseid korrektsioone, millele on lisatud summa vastavalt käesoleva lepingu artikli 6 lõikele 5 lähtuvalt käesoleva lisa II jao punkti 1 alapunktis c osutatud eCorda andmetest aasta N ja aasta N+1 kohta aastal N+2 pärast seda, kui Fääri saarte poolt programmi „Euroopa horisont“ tehtava osamaksu suhtes on kohaldatud käesoleva lepingu artikli 7 kohaseid kohandusi. Arvesse võetakse nende konkurentsipõhiste toetuste summat, mille kohta andmed on kättesaadavad korrektsiooni arvutamise ajal.
- b) Alates aastast N+2 ja kuni aastani 2029 lahutatakse aastaks N automaatse korrigeerimise summa arvutamiseks järgmised näitajad:
 - i) nende konkurentsipõhiste toetuste kogusumma, mis on jaotatud Fääri saartele või Fääri saarte õigussubjektidele kui aasta N eelarveassigneeringutega seoses võetud kulukohustused, ning
 - ii) Fääri saarte kohandatud tegevustoetus aastal N, mis on korrutatud järgmiste näitajate vahelise suhtega:
 - A. aasta N selliste kulukohustuste assigneeringutest asjaomase programmi jaoks antud konkurentsipõhiste toetuste summa, millele on lisatud summa vastavalt käesoleva lepingu artikli 6 lõikele 5, ning
 - B. aasta N heaks kiidetud eelarveliste kulukohustuste assigneeringute kogusumma, sealhulgas mittesekumiskulud.

III. Fääri saarte osamaksu, Fääri saarte tegevustoetuse kohanduste ja Fääri saarte tegevustoetuse suhtes kohaldatava automaatse korrektsiooni maksmine

- 1. Euroopa Komisjon esitab Fääri saartele niipea kui võimalik, kuid hiljemalt eelarveaasta esimese rahastamisnõude esitamise ajaks järgmise teabe:
 - a) Fääri saarte osalemist programmis „Euroopa horisont“ hõlmavate eelarveridade jaoks kõnealusel aastal lõplikult vastu võetud liidu eelarve kulukohustuste assigneeringute summad, mida suurendatakse asjakohasel juhul vastavalt käesoleva lepingu artikli 6 lõikele 5;
 - b) käesoleva lepingu artikli 6 lõikes 8 osutatud osalustasu suurus;
 - c) alates programmi „Euroopa horisont“ rakendamise aastast N+1 eelarveaastale N vastavate selliste kulukohustuste assigneeringute kasutamine, millele on lisatud summa vastavalt käesoleva lepingu artikli 6 lõikele 5, ja kulukohustustest vabastamise määr;

⁽¹⁾ Muud meetmed hõlmavad eelkõige hankid, auhindu, rahastamisvahendeid, Teadusuuringute Ühiskeskuse otsemeetmeid, liikmemakse (Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon (OECD), Euroopa teadustegevuse koordineerimise keskus (Eureka), rahvusvaheline energiatõhususalane koostööpartnerlus (IPEEC), Rahvusvaheline Energiaagentuur jne), eksperte (hindajad, projektide seire) jne.

⁽²⁾ Rahvusvahelistele organisatsioonidele eraldatud summasid käsitatakse mittesekumiskuludena ainult juhul, kui kõnealused organisatsioonid on lõplikud abisaajad. Seda ei kohaldata juhul, kui rahvusvaheline organisatsioon on projekti koordinaator (jagab vahendeid teistele koordinaatoritele).

- d) programmi „Euroopa horisont“ selles osa puhul, kus selline teave on vajalik automaatse korrektsiooni arvutamiseks, Fääri saarte õigussubjektide kasuks võetud kulukohustuste tase, jaotatuna vastavalt eelarveassigneeringute aastale ja sellega seotud kulukohustuste kogusummale.

Euroopa Komisjon esitab oma eelarveprojekti alusel võimalikult kiiresti ja hiljemalt eelarveaasta 1. septembriks teabeprognoosi järgmise aasta kohta vastavalt alapunktidele a ja b.

2. Hiljemalt iga eelarveaasta aprillis ja juunis esitab Euroopa Komisjon Fääri saartele rahastamisnõude, mis vastab käesoleva protokolliga kohasele Fääri saarte osamaksule.

Igas rahastamisnõudes nähakse ette Fääri saarte osamaksu kuue kaheteistkümnendiku maksmine hiljemalt 30 päeva jooksul pärast rahastamisnõude esitamist.

Käesoleva protokolliga esimesel rakendusaastal esitab Euroopa Komisjon esimese rahastamisnõude 60 päeva jooksul alates käesoleva lepingu allkirjastamisest.

3. Alates 2023. aastast kajastatakse rahastamisnõuetes igal aastal ka aasta N-2 eest makstud tegevustoetuse suhtes kohaldatava automaatse korrektsiooni summa.

Hiljemalt aprillis esitatud rahastamisnõue võib sisaldada ka Fääri saarte poolt eelmise(te) teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi(de), milles Fääri saared osalesid, rakendamiseks, juhtimiseks ja toimimiseks makstud osamaksu kohandamisi.

Eelarveaastatel 2028, 2029 ja 2030 tuleb tasuda Fääri saartele või Fääri saartel summa, mis tuleneb Fääri saarte poolt 2026. ja 2027. aastal makstud tegevustoetuse suhtes kohaldatud automaatsest korrektsioonist või käesoleva lepingu artikli 7 lõike 8 kohaselt tehtud kohandustest.

4. Fääri saared maksavad oma käesoleva protokolliga kohase osamaksu vastavalt käesoleva lisa III jaole. Kui Fääri saared ei ole makset tähtjaks teinud, saadab Euroopa Komisjon ametliku meeldetuletuskirja.

Osamaksu tasumisega viivitamise korral peavad Fääri saared maksma viivist laekumata summalt maksetähtpäevast alates.

Maksetähtpäevaks maksmata saadaolevate summade intressimäär on sama suur kui maksetähtpäeval Euroopa Keskpanga eurodes tehtavate põhiliste refinantseerimistehingute puhul kehtiv intress, mis on avaldatud maksetähtpäeva kuu esimesel kalendripäeval *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias ja millele lisandub 1,5 protsendipunkti.

—

*II LISA***Fääri saarte samaväärsete programmide, projektide, meetmete, tegevuste või nende osade loetelu**

Järgnevas mittetäielikus loetelus esitatud Fääri saarte programme, projekte, meetmeid, tegevusi või nende osi peetakse samaväärseteks programmiga „Euroopa horisont“:

- Fääri saarte teadusuuringute sihtasutus,
 - Fääri saarte kalandusuuringute sihtasutus.
-